

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра психології особистості та соціальних практик

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

Кризова психологія з практикумом

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 053 «Психологія»

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія

(назва спеціалізації)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти

(назва інституту, факультету, відділення)

2023 – 2024 навчальний рік

ОПИС ПРОГРАМИ ЕКЗАМЕНУ

Поля форми	Опис поля форми
Київський університет імені Бориса Грінченка	Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра психології особистості та соціальних практик	Сергеєнкова Оксана Павлівна, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології особистості та соціальних практик
Програма екзамену з дисципліни	«Кризова психологія з практикумом»
Курс	1
Спеціальність (спеціалізація)	Спеціальність: 053 «Психологія»
Форма проведення: Письмова/усна/комбінована	Письмова (у формі тесту, що розміщений у ЕНК навчальної дисципліни за посиланням: https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=20620)
Тривалість проведення:	Тривалість проведення: 2 академічні години (1 год. 20 хв.)
Максимальна кількість балів:	40 балів
Критерії оцінювання	<p>Екзамен має на меті перевірку сформованості загальних і спеціальних компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми.</p> <p>Відповідно до Освітньо-професійної програми 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія, дисципліна «Кризова психологія з практикумом» забезпечує формування таких загальних та фахових компетентностей:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. • ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. • ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. • ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). • ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. • ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. • СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики. • СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності. • СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік. • СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах. • СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію. СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

- СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.
- СК12. Здатність розробляти та застосовувати превентивні та корекційні програми збереження психологічного здоров'я людини.
- СК13. Здатність до рефлексії та супервізії власної фахової діяльності.
- СК14. Здатність активізувати психосоматичні ресурси особистості для її ефективного функціонування в екстремальних і кризових ситуаціях.
- СК15. Здатність вибудовувати передбачувану тактику профілактики дистресу чи кризового стану людини.

Відповідно до Освітньо-професійної програми **053.00.05 Екстремальна та кризова психологія** за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія, дисципліна **«Кризова психологія з практикумом»** забезпечує оволодіння такими результатами навчання:

- ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
- ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.
- ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.
- ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.
- ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
- ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.
- ПР16. Надавати кваліфіковану психологічну допомогу особистості у кризовому стані для активізації ресурсів її життєстійкості.

Зміст підсумкового контролю: проведення підсумкового тестування включає контроль теоретичної і практичної підготовки студента з програмного матеріалу навчальної дисципліни.

Підсумковий тест включає випадкові питання різного рівня складності за всіма змістовими модулями:

- 13 питань **рівня А** (прості питання);
- 13 питань **рівня Б** (питання середнього рівня складності);
- 14 питань **рівня В** (складні, пошукові питання).

У підсумковому контролі використовуються такі види тестових завдань:

- з вибором відповіді «Так / Ні»,
- з вибором однієї правильної відповіді,
- з вибором двох або трьох правильних відповідей,
- на встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень,

	<ul style="list-style-type: none"> • на встановлення послідовності. <p>Оцінка за підсумковий тест може складати від 0 (min) балів до 40 (max) балів. Надається лише одна спроба для проходження тесту.</p>
Перелік допоміжних матеріалів:	-
Орієнтовний перелік питань:	<p>Навчальний модуль «Життєві кризи особистості»:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кризова психологія як наукова галузь, її предмет, категорії і завдання. 2. Поняття кризи та кризової ситуації. 3. Характеристика життєвих криз за ознакою передбачуваності. 4. Поняття біографічної кризи, її види. 5. Типові симптоми життєвої кризи. 6. Динаміка переживання кризи особистістю. 7. Характеристика типів ставлення особистості до кризи. 8. Типи реакцій людини на переживання життєвої кризи. 9. Зміст картограми життєвої кризи. 10. Поняття про копінг, його функції та класифікація. 11. Характеристика соціальних і особистісних копінг-ресурсів. 12. Поняття про вікові кризи, їх призначення та типові симптоми. 13. Характеристика нормативних криз епохи дитинства. 14. Характеристика нормативних криз підліткового та юнацького віку. 15. Характеристика нормативних криз епохи дорослості. 16. Характеристика нормативних криз професійного розвитку особистості. 17. Поняття про психічну втрату та травматичну кризу. 18. Зміст кризи, спричиненої втратою близької людини. 19. Суть і перебіг кризи розлучення. 20. Хвороба як причина особистісної кризи. 21. Переживання кризи особистістю, яка втратила роботу. 22. Загальна характеристика травматичної кризи. 23. Основні форми та методи роботи кризового психолога. 24. Базові психодіагностичні методики кризової психології. 25. Види психологічної допомоги особистості у кризовому стані. 26. Перша психологічна допомога особистості у кризовому стані. 27. Методи самопомоги особистості, що переживає кризу. 28. Зміст та реалізація кризової інтервенції. 29. Особливості застосування методів кризової психології. 30. Специфіка надання психологічної допомоги дітям і дорослим у кризовому стані. <p>Навчальний модуль «Суїцидологія»:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-історичний аспект проблеми самогубства. 2. Поняття та основні категорії суїцидології. 3. Структура суїцидальної поведінки. 4. Ознаки наближення суїциду. 5. Основні групи суїцидів: істинні, демонстративні і приховані. 6. Наукові погляди З. Фрейда, А. Адлера, К. Меннінгера на проблему суїциду. 7. Теорія діяльності та адаптації в історії дослідження суїциду. 8. Психокультурна теорія та її роль у розумінні суїцидальної

поведінки.

9. Альтернативні теорії та їх вплив на вчення про суїцид.
10. Поняття суїциду та суїцидальної поведінки.
11. Кризове суспільство як сприятливий фактор виникнення суїцидальних тенденцій.
12. Особливості організації допомоги суїцидентам в Україні.
13. Психопатологічна основа суїциду.
14. Особистісні властивості суїцидентів.
15. Самосвідомість суїцидента.
16. Суїцидальне настановлення.
17. Соціальні чинники, що зумовлюють суїцидальні поведінку.
18. Характеристика суїцидентів різних вікових груп.
19. Ознаки та чинники суїцидальної поведінки особистості.
20. Нейробіологічні детермінанти аутоагресивної поведінки.
21. Зв'язок демографічних ознак і суїцидальної поведінки.
22. Гендер як чинник суїцидальної поведінки.
23. Роль вікових криз, несприятливої життєвої ситуації та спотвореної життєвої позиції у виникненні суїцидальних тенденцій.
24. Техніки психологічної допомоги суїцидентам: активне слухання.
25. Особливості телефонного консультування клієнта, який виявляє суїцидальні наміри
26. Психологічна допомога людям, які пережили суїцид близьких.
27. Історія становлення, основні принципи та завдання, функціонування Української соціально-психологічної консультативної служби допомоги суїцидентам.
28. Техніки психологічної допомоги суїцидентам: техніки відображення думок і почуттів, техніки подолання аутоагресії, переорієнтація на інші цінності.
29. Особливості розробки програм профілактики самогубств серед підлітків.
30. Частота та поширеність самогубств серед осіб із психічними розладами.

Навчальний модуль «Психосоматичні ресурси особистості»:

1. Джерела психосоматичних захворювань.
2. Етапи перебігу складних життєвих ситуацій.
3. Етапи роботи з особами із психосоматичними захворюваннями.
4. Застосування когнітивно-поведінкової терапії при роботі з психосоматичними захворюваннями.
5. Застосування гештальт-терапії при роботі з психосоматичними захворюваннями.
6. Застосування позитивної психотерапії при роботі з психосоматичними захворюваннями.
7. Застосування психосинтезу при роботі з психосоматичними захворюваннями.
8. Застосування символдрами при роботі з психосоматичними захворюваннями.
9. Застосування суггестивної психотерапії при роботі з психосоматичними захворюваннями.
10. Застосування транзактивного аналізу при роботі з психосоматичними захворюваннями.
11. Зміст адаптаційних ресурсів особистості.
12. Зміст ментальних ресурсів особистості.

	<ol style="list-style-type: none"> 13. Зміст поняття складних життєвих обставин в кризовій психології. 14. Зміст, мета, завдання та предмет психосоматики як науки. 15. Зміст понять «психологічне здоров'я» та «психологічне благополуччя». 16. Зміст понять «ресурс» і «ресурс особистості». 17. Зміст психологічних ресурсів особистості. 18. Зовнішні і внутрішні ресурси особистості. 19. Класифікація наукових поглядів на психосоматичні ресурси особистості. 20. Класифікація складних життєвих обставин в кризовій психології. 21. Критерії психологічного здоров'я. 22. Модель психологічного здоров'я та її складові. 23. Основні ресурси подолання особистістю складних життєвих обставин. 24. Психологічний захист особистості в складних життєвих обставинах. 25. Складові психологічного здоров'я та благополуччя. 26. Сучасні концепції ресурсів особистості. 27. Теорії психологічної допомоги при психосоматичних захворюваннях. 28. Чинники порушення психологічного здоров'я. 29. Фактори, які негативно впливають на психологічне здоров'я та благополуччя особистості. 30. Чинники психологічного благополуччя особистості.
<p>Затверджено на засіданні кафедри психології особистості та соціальних практик (протокол №3 від 18 березня 2023 р.</p>	
<p>Екзаменатор</p> <p>(підпис)</p> <p>Завідувач кафедри</p> <p>(підпис)</p>	<p>Оксана СЕРГЄЄНKOBA</p> <p>Оксана СЕРГЄЄНKOBA</p>